

Nastavni sat *Knjižnični katalog u školskoj knjižnici OŠ Prule, Ljubljana*

Gregor Škrlj, univ. dipl. bibl.

Osnovna škola Prule, Ljubljana, Slovenija
gregor.skrlj@guest.arnes.si

Tijekom devet godina školovanja učenici uče tražiti knjižnično gradivo u katalogu školske knjižnice. Naša školska knjižnica je punopravni član nacionalnog knjižničnog informacijskog sustava COBISS. Učenici do 7. razreda, u sklopu nastave u knjižnici, suočeni su s katalogom školske knjižnice, upoznaju osnovna pravila pronalaženja gradiva i znaju potražiti gradivo u OPAC katalogu. U nižim razredima prate nastavu o knjižničnom gradivu, organizaciji gradiva, osnovnom pretraživanju, gradivu i drugih informacijama u COBISS/OPAC katalogu. U ovom radu prikazan je primjer nastave u 7. razredu – Pretraživanja gradiva u katalogu COBISS/OPAC.

Nastavni sat

U 7. razredu provodimo nastavni sat u računalnoj učionici (zadaci i kvizovi su pripremljeni u e-učionici), jer je važno da svaki pojedinac sam koristi računalo. Sat se međupredmetno povezuje sa školskim predmetima slovenskog jezika, engleskog jezika ili povijesti (ovisno o planiranju i suradnji s nastavnicima). Od predmeta koji se povezuju u nastavnom satu ovisi sadržaj i gradivo koje učenici moraju naći u katalogu. Glavni ciljevi

sata su: učenici moraju znati naći materijal u katalogu školske knjižnice, moraju znati potražiti gradivo po unaprijed određenim kriterijima te shvatiti dostupnost gradiva u knjižnici.

U e-učionici učenici pronalaze sve potrebno za izvršenje sata (upute i video vodiče).

COBISS/OPAC - 7. razred

Knjižnični katalog - s kvizom ponovi dosedaj usvojeno znanje.
Natančno preberi navodila, upoštevaj pravopis.

Med reševanjem kviza lahko za dodatna pojasnila dvigneš roko.

- Od brskalnika do COBISS/OPAC
- Prikaz iskanja
- Navodila za delo
- Knjižnični katalog

Slika 1: Poglavlje u e-učionici

Prije početka rada učenici preko i-ploče slijede primjer potrage (u katalogu knjižnice osnovne škole Prule, koji je dostupan na web stranici <http://www.cobiss.si/scripts/cobiss?command=CONNECT&base=51314>).

Kviz, koji se temelji na listovima učenja iz ranijih godina, sastoji se od različitih vrsta pitanja (zatvorenih pitanja s unaprijed određenim odgovorima; pitanja koja uključuju pitanja višestrukog izbora; otvorenih pitanja...).

Akronim (okrajšanka) COBISS pomeni Co-operative Offline Bibliographic System and Services.

Izberite en odgovor:

- Drži
- Ne drži

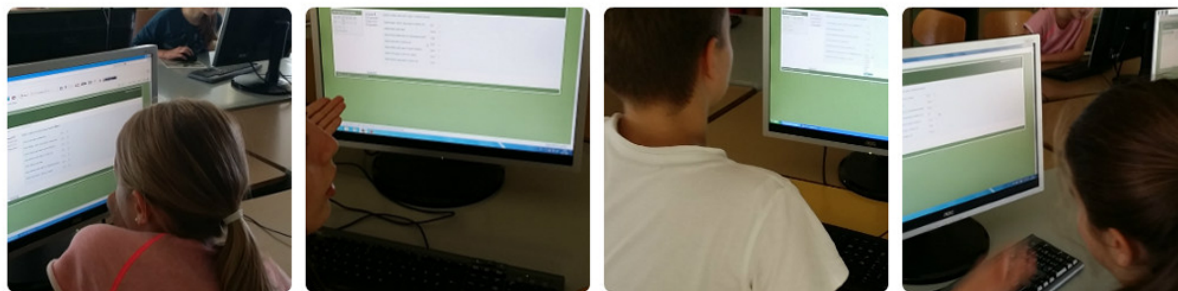
Slika 2: Primjer početnog pitanja povezanog s akronimom COBISS

V COBISS/OPAC-u poišči avtorje in jih pravilno poveži z njihovimi deli.

Garth Nix	Izberi...
Lian Hearn	Izberi... Obzidano mesto Nikoli in nikdar Sabriel
Mateja Blažič	Vrata Blart
John Ronald Reuel Tolkien	Hobit Meč v tišini Sapramiška
Dominic Barker	Modrost starodavnega anka
Dane Zajc	Izberi...
Aksinija Kermauner	Izberi...
Svetlana Makarovič	Izberi...
Helena Pielichaty	Izberi...

Slika 3: Primjer zadatka u kvizu – u katalogu moraju pronaći naslove i povezati ih ispravno s autorima.

Slika 4: Svaki rješava svoj kviz u e-učionici

Kod rada učenici dobiju odgovore na postavljena pitanja. Uz pomoć kataloga saznaju je li u knjižnici dostupno gradivo s određenim naslovom knjige (na primjer *Oliver Twist*) ili gradivo određenog autora (na primjer *David Williams*), koji su radovi autora evidentirani u katalogu knjižnice, koje je knjižnično gradivo s određenom temom moguće pronaći (na primjer knjige o konjima), tko je ilustrator tražene knjige (na primjer *Gorazd Vahen*).

Kad učenici završe s kvizom, klikom ga odmah zatvaraju i dobivaju povratne informacije. U svemu tome je također važno, da učenici upotrebljavaju i upoznaju informacijsku tehnologiju, čime se povećava njihova digitalna pismenost. Iz perspektive nastavnika i knjižničara virtualnom učionicom moguće je riješiti probleme kao što su gubitak ispisanih listova ili zaboravljanja listova kod kuće.

Zaključak

Učenje traženja gradiva između polica i u katalogu traje tijekom cijelog perioda školovanja, jer želimo da učenici postanu samostalni korisnici knjižničnih usluga. Skladno s nastavnim planom i programom planiramo nastavu po pojedinačnim razredima. Sati se međupredmetno povezuju s raznim predmetima u školi ovisno o godišnjem planu rada. Od predmeta koji se povezuju u nastavnom satu, ovisi sadržaj i gradivo koje učenici moraju naći u katalogu. U radu je predstavljen školski sat u 7. razredu, gdje učenici sa svojim, već stečenim osnovama, rješavaju zadatke u e-učionici. Katalog im omogućuje utvrditi je li u knjižnici gradivo određenog autora ili gradivo određenog naslova, koje vrste gradiva su dostupne, koliko je knjiga u knjižnici, koje su objavljene određene godine i drugo. Važno je da se učenici samostalno obrazuju za traženje vira u katalogu COBISS/OPAC školske knjižnice. Za provedbu nastave vrlo je važna podrška računala i e-učionice, jer na taj način ne postoje izgovori zaboravljenih i izgubljenih nastavnih listova.

Literatura

Sušec, Zdenka; Žumer, Francesca. Knjižnična informacijska znanja: program osnovnoškolskega izobraževanja. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2005.

Škrlj, Gregor. Od kataloga do police – iskanje gradiva v šolski knjižnici Osnovne šole Prule, primer medpredmetne ure v petem razredu. // Šolska knjižnica 23, 3/4 (2013), 183-188.

